



fackförbund
i samverkan

Lönebildning för jämlikhet - nr 5

Ett projekt av 6F - fackförbund i samverkan

Byggnads, Elektrikerna, Fastighets, Målarna, Seko i samverkan med Katalys

Vägar till jämställda löner inom arbetarklassen

Markus Kallifatides

Innehållsförteckning



Förord	3
Sammanfattning	4
1. Introduktion	5
2. Kvinnors och mäns löner på svensk arbetsmarknad	6
<i>Lönerna i arbetaryrken</i>	7
3. Vågar till mer jämställda löner till år 2028	9
<i>Ett brett låglönelyft i kronor för dem med en månadslön under 28 000 kronor och i procent för alla andra arbetare</i>	9
<i>Ett "avtrappat" lönellyft i kronor för alla arbetare</i>	10
<i>Ett riktat lönellyft för utvalda yrken</i>	10
4. Samhällsdebatten	12
Bilaga 1. Samtliga löneökningsscenarios som undersökts i rapporten	14
Bilaga 2. Genomsnittlig grund- och månadslön efter yrke (SSYK 2012) och kön, år 2017	15
Noter	24

fackförbund i samverkan

KATALYS. NO:69



Elektrikerna

f Fastighets



Förord



1997 undertecknades Industriavtalet. Det har nu gått över 20 år och mycket har hänt såväl här i Sverige som i omvärlden. Industriavtalet är ett samarbetsavtal som bland annat handlar om lönebildning mellan facken inom industrin och arbetsgivarorganisationer inom industrin. Avtalet skrevs i spåren av en period med höga nominella och inflationsdrivande löneökningar. Syftet var att få till stånd en mer kontrollerad lönebildning som tog hänsyn till internationell konkurrenskraft.

Men tiderna förändras. Arbetsmarknaden ser annorlunda ut nu jämfört med 1997. Struktur-omvandling i ekonomin har bland annat gjort att industrisektorn minskat. Andra sektorer har istället växt i snabb takt då människors och samhällets behov har förändrats. Det är inte längre självklart att det är industrin som ensamma ska styra den svenska lönebildningen och sätta normen för vad samhället tål för löneökningstakt.

Ett bärande argument för Industriavtalet år 1997 var att hålla nere inflationen och att inte äventyra konkurrenskraften. Nu 20 år senare är problemen snarare de omvända. Vi har under lång tid istället en inflation som är lägre än Riksbankens mål. Många menar att en orsak till detta är att löneökningstakten varit för låg. Vi delar denna uppfattning.

Ur ett fackligt perspektiv finns fler synpunkter på nuvarande modell där industrin bestämmer alla branschens löneökningstakt. Industriavtalet har bidragit till reallöneökningar under många år. Men när man tittar på fördelningen av dessa reallöneökningar så finns en tydlig vinnare, tjänstemännen. Löneskillnaden, i kronor räknat, har mer än fördubblats mellan arbetare och tjänstemän sedan Industriavtalet tecknades. Detta är en oacceptabel utveckling.

Jämställda löner är en annan aspekt. Löneskillnaden mellan kvinnor och män år 2016, när hänsyn tas till yrke, sektor, utbildning, ålder och arbetstid, var 4,5 procent. Det är ingen hemlighet att arbetsgivarna har avfärdat krav på låglönesatsningar som skulle gynna kvinnodominerade grupper på arbetsmarknaden. Man hävdar att dessa krav inte är förenliga med Industriavtalet. Denna syn leder givetvis till att klyftorna kommer fortsätta att öka. Såväl mellan arbetare och tjänstemän som mellan kvinnor och män. Vi vill gå en annan väg. Vi vill ha minskade klyftor och mer jämställdhet. För att nå detta krävs en ny lönebildningsmodell där det är möjligt att jämma ut löneskillnaderna.

Ett annat argument som ofta lyfts fram av de som hyllar Industriavtalet är att "för höga" löneökningar

är ett hot mot industrins konkurrenskraft. Självklart finns det en övre gräns för hur höga löneökningar vi kan ha i Sverige. Men för låga löneökningar skulle ha negativ effekt på sysselsättningen och att följa europeiska konkurrenters löneökningstakt är inte längre ett relevant argument. Vi måste främst titta på hur produktiviteten ser ut i Sverige.

Vi inom 6F har länge kritiserat den lönebildningsmodell vi har idag där exportsektorn ska sätta "märket" för hela arbetsmarknaden. Grunden i vår kritik ligger i att lönebildningen cementerar dagens löneskillnader samt att vi saknar inflytande över något så avgörande för våra medlemmar som lönenivån.

När man framför kritik mot något bör man också ha ett svar på vad som är alternativet. Vi har i dagsläget inget konkret svar på vad som är alternativet till nuvarande lönebildningsmodell. Mot bakgrund av detta har vi anslagit medel till ett lönebildningsprojekt som tar fram gedigna underlag för att kunna göra en kvalificerad bedömning av nuvarande lönebildningsmodell. Rapporten som du nu läser är en av underlagsrapporterna till denna utredning om lönebildningsmodellen. 6Fs lönebildningsprojekt heter "Lönebildning för jämlikhet".

6F kommer utifrån de underlagsrapporterna som tas fram presentera en slutrapport där vår syn på framtidens lönebildningsmodell bör se ut. Denna kan bygga på nuvarande modell. Den kan också se annorlunda ut.

Kristoffer Arvidsson Thonäng

Projektledare 6Fs lönebildningsprojekt
"Lönebildning för jämlikhet"

Mikael Johansson

Förbundsordförande Målareförbundet

Valle Karlsson

Ordförande Seko

Johan Lindholm

Ordförande Byggnads

Magnus Pettersson

Ordförande Fastighets

Jonas Wallin

Ordförande Elektrikerna

Sammanfattning



VÄGAR TILL
JÄMSTÄLLDA
LÖNER INOM
ARBETAR-
KLASSEN

År 2017 var den genomsnittliga månadslönen på svensk arbetsmarknad 33 700 kronor. För kvinnor var genomsnittet 31 700 kronor och för män var det 35 700 kronor. I arbetaryrken och därmed den svenska arbetarklassen var den genomsnittliga månadslönen 25 528 kronor för kvinnor och 28 147 kronor för män. Arbetarkvinnors månadslön är alltså i genomsnitt cirka 91 procent av arbetarmäns månadslön - en löneskillnad mellan könen på 9 procentenheter.

Löneskillnaden mellan könen inom arbetarklassen förklaras av att kvinnor dominerar inom exempelvis barn- och äldreomsorg och sjukvård där löneläget är lägre än i till exempel gruvnäring, byggsektor och energisektor där löneläget är högre och där männen dominerar stort i antal.

I rapporten redovisas tre alternativa sätt att nå en halvering respektive utplåning av löneskillnaderna mellan kvinnor och män i den svenska arbetarklassen. Ett låglönelyft i kronor kombinerat med procentuellt lönepåslag för övriga, ett avtrappat

kronpåslag för alla och ett "riktat" lönellyft till 16 kvinnodominerade yrkesgrupper.

Ekonomisk *jämställdhet* mellan könen inom den svenska arbetarklassen kan nås exempelvis genom ett brett lönellyft på 2 100 kronor över tio år för dem med under 28 000 kronor i månadslön och 2 procent per år för alla andra. Men såväl ett avtrappat lönepåslag i kronor som ett "riktat" lönellyftet för utvalda yrken är betydligt resurseffektivare sätt att åstadkomma jämställdhet vad gäller lön i den svenska arbetarklassen.

Det blir mycket spännande att följa om Landsorganisationen i Sverige och dess motparter på den svenska arbetsmarknaden förmår att jämna ut löneskillnaden mellan könen inom arbetarklassen. Samtidigt som rapporten pekar ut flera vägar att göra detta, så antyds att hinder finns också i några av de invanda tanke- och känslomönstren bland arbetsmarknadens parter och inom etablissemangen på lönebildningens område.

1. Introduktion



”Halva makten, hela lönen” var och är ett av de mer lakoniska slagorden för dem som kräver och verkar för jämställdhet mellan könen.¹ Vare sig det ena eller det andra kan sägas vara uppnått i Sverige 2019. Att många framsteg har skett de senaste 100 åren ska inte förnekas. Här ska utgångspunkten dock vara att jämställdhet mellan kvinnor och män ännu inte är för handen och att det är ett angeläget problem.

Detta tycks också vara en uppfattning som Landsorganisationen i Sverige (LO) beslutat att ha. I sina långsiktiga avtalsmål för tre kommande kongressperioder (åren 2017-2028) beslutades år 2016 att löneskillnaden mellan könen inom LO-kollektivet skulle halveras, från cirka 12 procentenheter ned till cirka 6 procentenheter. Detta motiverades med att löneskillnaden mellan könen sågs som uttryck för ”värdediskriminering” där kvinnors yrkesutövning värderas lägre än mäns.² LO utvecklade och igångsatte särskilda låglönesatsningar i avtalsrörelsen år 2017, med krav på löneökningar på 2,8 procent, dock lägst 672 kronor per månad och heltidsanställd räknat per individ inom avtalsområdet. Brytpunkten mellan kronalshöjning (672 kronor per månad) och procentuell höjning var med därmed 24 000 kronor (672 kronor är 2,8 procent av 24 000 kronor), samt en höjning av avtalens lägstalöner med ett värde som motsvarar löneökningarna ovan inom avtalsområdet. Utfallet av förhandlingarna blev 2,0 procents löneökningar i tre år med en låglöneökning i kronor om 480 kronor per månad (2 procent av 24 000 kr) samt 0,5 procent per år i ökade pensionsavsättningar.³

Under åren 2015 till 2017 gick utvecklingen i den önskade riktningen.⁴ Lönegapet mellan könen inom LO:s avtalsområden har dock inte minskat i en takt som gör att målet fram till 2028 framstår som uppenbart inom räckhåll.⁵ Under 2016 så sprack

också samordningen mellan LO:s olika förbund, enligt officiella förklaringar just på grund av motsättningar kring frågan om hur jämställda löner ska kunna uppnås.⁶

Det är mot den bakgrunden som den här rapporten har tillkommit. Fackförbunden i 6F gav mig i uppdrag att utreda situationen och komma med nya förslag på vägar att nå det av den samlade Landorganisationen uppställda målet.

Mot bakgrund av det öppna utredningsuppdraget har jag sökt formulera ett antal alternativa vägar att uppnå det eftersträlvade målet: mer jämställda löner till år 2028. Eftersom det grundläggande problemet är de relativt låga lönerna för arbetare i de samhällssektorer och yrken där kvinnor är i klar majoritet bland de lönearbetande, så är en väg jag utforskat en riktad satsning på ett lönelöft för just dessa grupper. Ur ett samhällsperspektiv handlar det om en potentiellt mindre resurskrävande lösning på det givna problemet. Utöver det ”riktade” lönelöftet har jag också utforskat varianter av den modell som LO hittills arbetat med, det vill säga en mer generell eller ”bred” låglönesatsning.

Rapporten är strukturerad i tre avsnitt efter denna introduktion. I avsnitt 2 presenterar jag en bild av hur mycket pengar kvinnor och män tjänar på den svenska arbetsmarknaden, samt mer i detalj hur det förhåller sig inom arbetaryrken. I avsnitt 3 redogör jag för ett antal teoretiskt möjliga vägar att uppnå exempelvis det mål som LO formulerat om en halvering av löneskillnaden mellan könen inom arbetaryrken år 2028 eller kanske en utjämning av löneskillnaden mellan könen inom den svenska arbetarklassen. I det avslutande avsnitt 4 lyfter jag fram olika röster i samhällsdebatten som diskuterat frågeställningen och jag för ett resonemang om förutsättningarna för att nå mer jämställda löner.

2. Kvinnors och mäns löner på svensk arbetsmarknad

År 2017 var den genomsnittliga månadslönen på svensk arbetsmarknad 33 700 kronor. För kvinnor var genomsnittet 31 700 kronor och för män var det 35 700 kronor.⁷ I Tabell 1 visas utvecklingen de allra senaste åren.

Tabell 1. Genomsnittlig månadslön på svensk arbetsmarknad 2014-2017.

	2014	2015	2016	2017
Män	33 600	34 100	34 900	35 700
Kvinnor	29 200	29 900	30 700	31 700
Samtliga	31 400	32 000	32 800	33 700

Frågan om kvinnors och mäns ekonomiska villkor och däribland inkomster av lönearbete har varit tämligen uppmärksamade frågor under en längre tidsperiod. Statistiska centralbyrån (SCB) tillhanda-

håller också rikhaltig statistik i bearbetat format som ger oss en bild av nuläget och utvecklingen under en längre tidsperiod. Var och en av oss kan finna en redogörelse för hur förhållandet mellan kvinnors och mäns månadslöner sett ut sedan 1992 i hela samhällsekonomin och i olika delsektorer (se Tabell 2).⁸

För år 2017 kan vi utläsa att kvinnors månadslön i genomsnitt utgör 89 procent av mäns månadslön i genomsnitt (röd markering) och att detta är del av en stadigt stigande trend sedan 1990-talskrisen. I grönt markeras skillnaden mellan kvinnors och mäns genomsnittliga månadslön när en "standardvägning" genomförs.⁹ När hänsyn tagits till ålder, utbildning, arbetstid och yrkestillhörighet inom en viss sektor, utgör kvinnors genomsnittliga månadslön 95 procent av männens. En granskning på sektorsnivå visar att det är inom den privata sektorns tjänstemannayrken

Tabell 2. Kvinnors lön i procent av mäns lön efter sektor 1992-2017.

År	Primär-kommunal sektor		Landstings-kommunal sektor		Statlig sektor		Offentlig sektor		Arbetare, privat sektor		Tjänstemän privat sektor		Privat sektor		Samtliga sektorer	
	Ej stv	Stv	Ej stv	Stv	Ej stv	Stv	Ej stv	Stv	Ej stv	Stv	Ej stv	Stv	Ej stv	Stv	Ej stv	Stv
1992	86	.	75	.	84	.	83	83	.	84	.
1993	85	.	75	.	83	.	82	83	.	84	.
1994	86	.	74	.	83	.	82	85	.	84	.
1995	87	.	72	.	83	.	82	85	.	85	.
1996	87	98	71	94	83	93	81	95	85	91	83	92
1997	88	98	71	94	83	92	81	95	84	91	83	93
1998	89	98	71	93	84	92	82	95	83	90	82	91
1999	90	98	71	93	84	92	82	95	84	90	83	92
2000	90	98	71	93	84	92	82	95	84	90	82	92
2001	90	99	71	93	84	92	82	96	84	90	82	92
2002	90	98	71	92	84	92	82	95	85	90	83	92
2003	91	98	71	93	85	92	82	96	85	90	84	92
2004	91	98	71	93	85	92	83	95	89	94	77	89	85	91	84	92
2005	92	99	71	93	86	92	83	96	88	94	77	89	85	91	84	92
2006	92	98	72	93	87	93	84	96	89	94	78	89	86	91	84	92
2007	91	98	72	94	87	93	83	96	90	94	78	90	86	91	84	93
2008	92	99	73	93	88	93	84	96	89	94	78	89	86	91	84	92
2009	93	99	73	94	89	93	85	96	90	94	79	90	87	92	85	93
2010	94	99	73	94	89	94	85	96	90	95	79	90	87	92	86	93
2011	94	99	74	94	91	94	86	96	90	95	79	90	87	92	86	93
2012	94	99	75	94	91	94	86	96	91	95	80	90	88	92	86	93
2013	94	99	76	94	92	94	87	96	91	95	81	91	88	92	87	93
2014	95	99	76	95	92	94	87	97	90	96	81	91	88	93	87	94
2015	95	99	78	95	93	95	88	97	90	96	82	91	88	93	87	94
2016	97	99	79	95	93	95	89	97	90	97	82	92	88	94	88	95
2017	97	99	79	95	93	95	90	97	90	96	83	92	89	94	89	95

(92 procent) som skillnaden mellan kvinnors och mäns standardvägda genomsnittslön är som allra störst (markerat i lila). I den landstingskommunala sektorn är kvinnors ej standardvägda månadslön endast 79 procent av männens (markerat i gult).

Lönerna i arbetaryrken

I SCB:s statistik görs, som vi såg här ovan, uppdelningen mellan arbetare och tjänstemän i den privata sektorn av ekonomin. När det gäller den offentliga sektorn (kommuner, landsting och stat) är arbetare och tjänstemän sammanslagna i statistiken över kvinnors och mäns löner. Här i denna rapport är fokus på skillnader i lön mellan könen på arbetsmarknaden som helhet och framför allt inom arbetarklassen. I LO:s lönerapport genomför utredaren Mats Larsson en omfattande bearbetning av SCB:s lönestatistik för att få fram en bild av läget för samtliga arbetare respektive tjänstemän.¹⁰ I den senaste tillgängliga rapporten visas att genomsnittslönen för arbetare i Sverige år 2017 var 26 500 kronor och 39 300 kronor för tjänstemän. Medellönen för kvinnor var 30 800 kronor och för män 35 100 kronor. Mats Larsson konstaterar att åren 2015-2017 har lönerna ökat mer för kvinnor än för män räknat i såväl procent som i kronor. Bland samtliga anställda har medellönen ökat för kvinnor med 8,2 procent (2 340 kronor) och för män med 6,7 procent (2 220 kronor). Löneökningarna för kvinnor har varit större än för män bland både arbetare och bland tjänstemän, men bland arbetare bara om vi räknar i procent.

I LO-rapportens tredje kapitel genomförs en analys av löneskillnaderna mellan könen. Det visas utan några som helst rimliga tvivel att den omedelbara

förklaringen till löneskillnaden mellan könen är den starka könsuppdelning i olika yrkesområden och samhällssektorer som råder och att yrkesområden och samhällssektorer där kvinnor dominerar i antal har ett lägre löneläge.

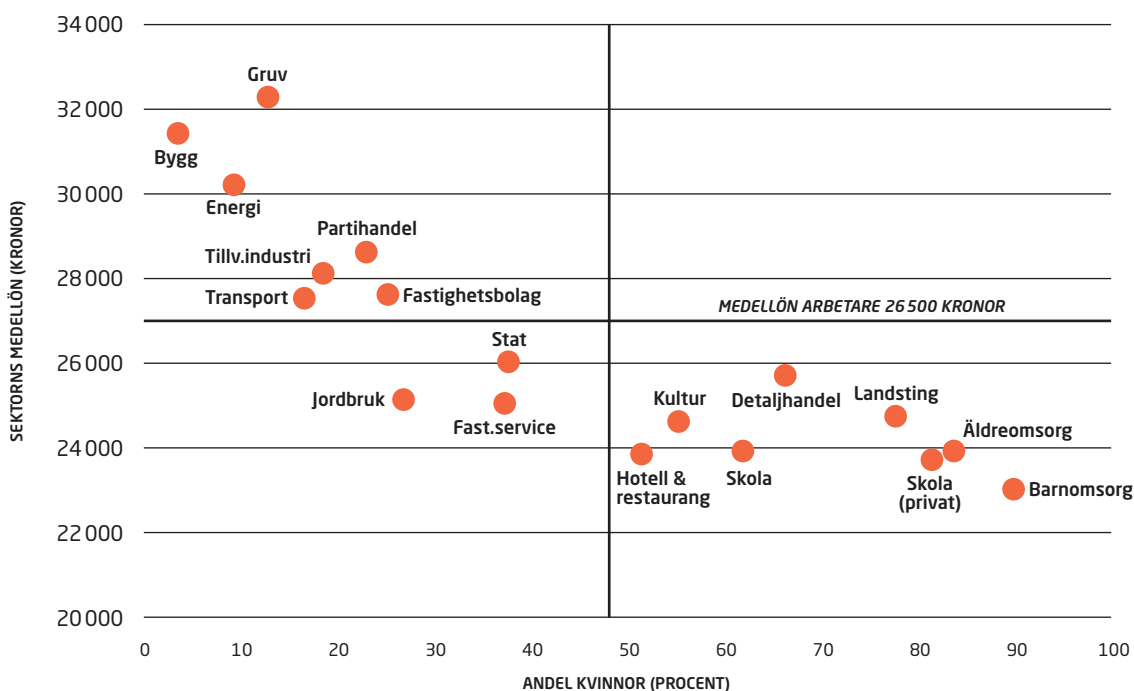
De för den här rapporten mest centrala resultaten i LO:s lönerapport finns sammanfattade i ett diagram som återges här nedanför. I diagrammet ser vi hur andelen kvinnor i ett visst arbetaryrke samvarierar mycket starkt med lönenivån i detta yrke. I kvinno-dominerade arbetaryrken är löneläget typiskt sett lågt. I mansdominerade arbetaryrken är löneläget, typiskt sett, högre. (Se Figur 1.)

I LO:s lönerapport anges för år 2017 skillnaden mellan arbetarkvinnor och arbetarmäns månadslöner till 12 procentenheter, en oförändrad skillnad jämfört med åren 2015 och 2013. Detta är fallet trots överenskommelser om särskilda satsningar på att utjämna skillnaden, till exempel den tidigare nämnda låglönesatsningen från LO och Kommunals avtal om lyft för undersköterskelöner 2016 och 2017.¹¹

Löneskillnaden mellan könen inom arbetarklassen bör alltså tillskrivas den omedelbara förklaringen att kvinnor dominerar inom till exempel barn- och äldreomsorg (ofta i kommunal regi) och i (huvudsakligen) landstingsdriven sjukvård där löneläget är lägre än i tex gruvnäring, byggsektor och energisektor där löneläget är högre och där männen dominerar stort i antal. Jag ser ingen anledning att ifrågasätta detta.

I denna rapport utgår jag från en egen sammanställning av SCB:s lönestatistik. Statistiken utgår från löner per yrke enligt den s.k. SSYK-standarden på 4-siffrig nivå. Mitt tillvägagångssätt har varit att, för

Figur 1 Medellön och andel kvinnor efter sektor år 2017. Arbetare.



varje yrke, göra en bedömning om yrket är ett arbetaryrke eller ett tjänstemannayrke i enlighet med en modern samhällsvetenskaplig klassanalys. Jag har därför klassificerat ett yrke som ett arbetaryrke i enlighet med en bedömning av arbetets innehåll. Jag har bedömt om ett visst yrke i allt väsentligt innebär arbete med produktionsmedel (fastigheter, maskiner, verktyg, instrument, immateriella tillgångar) som ägs av någon annan och som inte heller innebär arbetsuppgiften att arbetsleda, planera eller styra över någon annans arbete. Ett sådant yrke är ett arbetaryrke.¹² Det datamaterial jag på så sätt tagit fram och utgått ifrån redovisas i Bilaga 2.¹³

Bilden som framträder ur detta datamaterial är liknande den som finns i såväl SCB:s som LO:s

analyser, men inte exakt likadan. I det jag definierat som arbetaryrken och därmed den svenska arbetarklassen ser den genomsnittliga månadslönen ut att vara 25 528 kronor för kvinnor och 28 147 kronor för män. Kvinnors månadslön är alltså i genomsnitt cirka 91 procent av mäns månadslön - en löneskillnad mellan könen på 9 procentenheter. Skillnaden mellan LO:s lönerapport och min analys ligger i att jag inkluderar ett antal yrken som organiseras fackligt av andra än LO, men som är vad jag betecknar som arbetaryrken.

Med denna verklighetsbeskrivning som utgångspunkt ställer jag i fortsättningen frågan hur denna skillnad mellan könen inom arbetarklassen skulle kunna minska genom lönebildningen.

3. Vägar till mer jämställda löner till år 2028

Det finns för det mesta flera vägar till samma destination. I denna del av rapporten redovisar jag tre alternativa sätt att nå en halvering respektive utplåning av löneskillnaderna mellan kvinnor och män i den svenska arbetarklassen. Den första vägen är ett bredare lönelöft i kronor för grupper med lägre löner kombinerat med procentuella lönelöft för övriga. Den andra vägen är ett avtrappat lönelöft i kronor för samtliga löntagare i arbetaryrken. Den tredje vägen är ett "riktat" lönelöft för utvalda yrken där kvinnor dominerar stort i antal. (Samtliga scenarier redovisas både i huvudtexten och sammanställda i Bilaga 1.) Motiven till att utforska dessa tre vägar är att ge läsarna av denna rapport ett brett underlag som knyter an till de två sätt på vilka löner tidigare framförhandlats i kollektivavtalen - i procent eller i kronor för breda grupper och ställa dessa jämte ett mer nydanande sätt att tänka i förhållande till vad jag uppfattar som ett konventionellt fackligt perspektiv i Sverige.

Ett brett låglönelöft i kronor för dem med en månadslön under 28 000 kronor och i procent för alla andra arbetare

Det första alternativ till löneutjämning mellan könen i arbetarklassen som jag utforskat är ett brett låglönelöft i kronor och i procent för dem med högre lön. I Tabell 3 redovisas olika scenarier där alla som har en lön under 28 000 kronor i månadslön får ett lönepåslag i kronor under de närmaste 10 åren, medan de med lön över 28 000 kronor får ett påslag i procent. Många kommer under de tio åren att "kliva över" brytpunkten och därmed få procentpåslag istället för kronpåslag från ett år till ett annat.

Alla scenarier beskriver en utveckling med små nominella löneökningar i en låginflationsekonomi. För varje scenario - varje nivå på löneökningar - redovisas skillnaden mellan kvinnors och mäns löner i arbetaryrken, den medellön som kvinnor skulle ha efter ett lönelöft, vad ett löft skulle

medföra i form av ökade lönekostnader för arbetsgivarna och, slutligen, vilket "löneutrymme" för hela arbetarklassen som lönelöftet skulle innebära.

"Brytpunkten" på 28 000 kronor är vald för att inkludera den enskilt största kvinnodominerade yrkesgruppen, nämligen undersköterskor inom hemtjänst, hemsjukvård och äldreboenden, i låglönelöftet i kronor (se Bilaga 2).

Som vi kan se i Tabell 3 är utjämningsutfallet mycket känsligt för vilket procentuellt påslag som används. Ett exempel (som inte finns i Tabell 3): Om alla under 28 000 får 600 kronor mer i månaden varje år i tio år framåt, medan de över 28 000 får 1 procent, blir kvinnors lön 97 procent av mäns vid slutet av perioden. Om alla över 28 000 istället får 2 procent, blir löneskillnaden mellan könen 6 istället för 3 procentenheter.

Ett lönepåslag på 2 procent för alla över 28 000 kronor i månadslön och 1 400 kronor över 10 år för dem som ligger under 28 000 kronor, ger i närheten av den av LO eftersträlvade *halveringen* av skillnaden mellan kvinnors och mäns löner. Motsvarande jämställdhetseffekt nås vid ett påslag om 1 200 kronor i månaden över tio år för dem under 28 000 kronor i månaden och 1,5 procent påslag för alla andra arbetare.

Ekonomisk *jämställdhet* mellan könen inom den svenska arbetarklassen nås genom ett brett lönelöft på 2 100 kronor över tio år för dem med under 28 000 kronor i månadslön och 2 procent per år för alla andra.

Som kan utläsas med vägledning från tabellen här ovan krävs mycket kraftiga påslag i kronor för dem med lön under 28 000 idag för att utjämna löneskillnaden mellan könen vid högre löneökningstakt i procent, alternativt en betydligt högre nivå på brytpunkten mellan kronpåslag och procentpåslag. Lönekostnadsökningen stiger givetvis kraftigt i sådana scenarier.

Tabell 3. Ett "brett" låglönelöft i kronor och procentpåslag för alla andra arbetare.

Löneökningsmodell över 10 år	1 200 kr/ månad 1,5 procent	1 400 kr/ månad 2 procent	1 600 kr/ månad 2,5 procent	1 800 kr/ månad 3 procent	2 100 kr/ månad 2 procent
Arbetarkvinnors lön som andel av arbetarmäns	96 %	96 %	96 %	96 %	100 %
Löneökning för hela arbetarklassen	24 %	30 %	37 %	45 %	37 %
Medellön, alla arbetare	33 125 kr	34 927 kr	36 808 kr	38 764 kr	36 693 kr
Total lönekostnadsökning ¹⁴	196 milj kr	252 milj kr	310 milj kr	371 milj kr	307 milj kr

Ett "avtrappat" löneyft i kronor för alla arbetare

Den andra vägen till mer jämställda löner som jag utforskat är ett "avtrappat" lönepåslag i kronor för alla arbetare. Jag har delat in arbetarklassen i sex lönegrupper:

- Lägre än 28 000 kronor
- 28 000-28 900 kronor
- 29 000-29 900 kronor
- 30 000-30 900 kronor
- 31 000-31 900 kronor
- 32 000 kronor och högre

Dessa grupper får i de olika scenariorna som redovisas i Tabell 4 olika påslag över en tioårsperiod i kronor per månad. De med lägst lön i utgångsläget

redovisas först för varje scenario i kolumnen längst till vänster. Avtrappningsmodellen innebär att många grupper varje år flyttas upp från en lönegrupp till en annan och alltså får ett lägre kronpåslag per månad från ett år till ett annat.

Som väntat givet att kvinnor som grupp har lägre lön än män i utgångsläget så får ett avtrappat löneyft i kronor en större effekt till lägre "kostnad" på löneskillnaden mellan könen jämfört med det breda låglöneyftet i kronor kombinerat med procentpåslag för alla andra arbetare.

Ett scenario (Trappa 1) innebär att det av LO eftersträvar målet om halvering av löneskillnaden mellan könen i arbetarklassen uppnås. Ett scenario (Trappa 3) redovisas som åstadkommer utjämning mellan könen inom arbetarklassen vad gäller lön. Med ett löneyft över 10 år på cirka 11 000 för dem som

Tabell 4. Ett "avtrappat" lönepåslag i kronor per månad.

Lönepåslag i kronor/månad	Trappa 1	Trappa 2	Trappa 3	Trappa 4
under 28 000	1 000 kr	1 200 kr	1 500 kr	2 000 kr
28 000-28 900	800 kr	1 000 kr	1 250 kr	1 600 kr
29 000-29 900	600 kr	800 kr	1 000 kr	1 200 kr
30 000-30 900	400 kr	600 kr	750 kr	800 kr
31 000-31 900	200 kr	400 kr	500 kr	400 kr
32 000 och uppåt	200 kr	200 kr	250 kr	400 kr
Arbetarkvinnors lön som andel av arbetarmäns	97%	99%	100%	102%
Löneökning för arbetarklassen	18%	22%	27%	36%
Medellön, alla	31 544 kr	32 647 kr	34 116 kr	36 317 kr
Total lönekostnadsökning	148 milj kr	182 milj kr	227 milj kr	295 milj kr

Tabell 5. Kvinnodominerade yrkesgrupper som inkluderas i ett "riktat" löneyft.

SSYK- Yrke kod	Genomsnittlig månadslön	Kvinnors lön i procent av män i samma yrke	Antal kvinnor i yrket	Antal män i yrket
5311 Barnskötare	23 200	105	81 100	9 100
5312 Elevassistenter m.fl.	24 100	103	18 800	11 700
5321 Undersköterskor, hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende	27 900	102	119 200	11 200
5322 Undersköterskor, habilitering	28 400	101	3 200	720
5323 Undersköterskor, vård- och specialavdelning	28 000	102	32 300	3 300
5324 Undersköterskor, mottagning	26 800	97	6 300	310
5325 Barnsköterskor	29 700	0	1 100	0
5330 Vårdbiträden	24 800	101	58 900	16 200
5341 Skötare	27 900	99	10 600	6 500
5342 Vårdare, boendestödare	27 400	101	45 000	17 100
5343 Personliga assistenter	26 700	100	58 900	24 000
5349 Övrig vård- och omsorgspersonal	25 500	100	5 200	2 000
5350 Tandsköterskor	26 900	0	11 300	0
9111 Städare	22 800	96	63 100	19 800
9412 Restaurang- och köksbiträden m.fl.	23 000	97	46 600	31 100
9413 Kafé- och konditoribiträden	21 000	96	0	0
Totalt antal kvinnor			561 600	
Totalt antal män				153 030

Anm. Av någon anledning saknas antal kvinnor och män i SCB:s statistik för yrke 9413 (Kafé- och konditoribiträden). Även det totala antalet personer i detta yrke saknas. Här finns en uppenbar felkälla som försämrar exaktheten i mina beräkningar i förhållande till verkligheten, men det torde inte spela väsentlig roll för resonemangen i rapporten.

med lägst inkomster idag (Trappa 4) går arbetarkvinnors medellön till och med om arbetarmännens i ett totalt lönelöft på cirka 2 procent per år i 10 år, till en lönekostnadsökning av 295 miljarder kronor.

Ett riktat lönelöft för utvalda yrken

Hur kan en snabbast och billigast åstadkomma en utjämning av lönerna mellan kvinnor och män i den svenska arbetarklassen? Det är frågan jag ställt mig och svaret är, kanske inte så överraskande: genom att höja arbetarkvinnors löner! Det logiska alternativet lönesänkningar för arbetarmän har jag sett som alltför orealistiskt och djupt icke-önskvärt av andra än jämställdhetsskäl. Kvar är då frågan om hur arbetarkvinnors löner ska kunna höjas?

Vägled av LO:s och utredaren Mats Larssons lönerapporter har jag sökt identifiera vilka yrkesgrupper som det vore "smart" att rikta ett lönelöft till. Efter att ha tagit del av den aktuella statistiken (se Bilaga 1) var svaret tämligen givet: det är främst till kvinnor i vård och omsorg som ett lönelöft skall riktas. Dessa grupper i företrädesvis offentlig anställning är utsatta för den förhandlingsnackdel som det innebär att bara ha en huvudsaklig arbetsgivare (eller lönefinansier när det är fråga om privat vård och omsorg), nämligen den offentliga sektorns landsting/regioner och primärkommuner.¹⁵ Utöver arbetarkvinnor i vården har jag identifierat ett antal andra låglöneyrken med stor andel kvinnor som också inkluderas i detta "riktade" lönelöft. I Tabell 5 redovisas de yrken som inkluderas.

Dessa 16 yrkesgrupper omfattar alltså 561 600 kvinnor och 153 030 män. För dessa har jag konstruerat ett beräkningsverktyg i syfte att undersöka vilket lönelöft i procent för just dessa grupper - allt annat lika - som skulle resultera i en utjämning av kvinnors och mäns löner i den svenska arbetarklassen. Jag tar också reda på vad detta skulle innebära i form av ökade lönekostnader. I Tabell 6 redovisas resultatet av mina beräkningar.

Scenariot med ett "riktat" lönelöft om 4 procent i fem år och 3 procent i ytterligare fem år för dessa 16 yrkesgrupper, medan alla andra löner ökade med 2 procent per år i 10 år, skulle leda till att LO:s uttalade mål om en halvering av löneskillnaderna mellan könen uppnås.

Ett scenario med ett "riktat" lönelöft på 5 procent per år i fem år och 4 procent i ytterligare fem år för de 16 utvalda yrkesgrupperna, samtidigt som alla andra får 2 procent per år i tio år, skulle åstadkomma en uträddning av löneskillnaderna mellan kvinnor och män inom den svenska arbetarklassen.

Om vi jämför lönelöftet för hela arbetarklassen (33 procent) med vad 2 procent löneökning hade gett över 10 år (21 procent) kan vi ge en bild av vad detta riktade lönelöft "kostar" övriga medlemmar av arbetarklassen. Genom att avstå ett lönepåslag på cirka 1 procent per år till förmån för 16 yrkesgrupper med lön i utgångsläget under 28 000 kronor i månaden, kan cirka 700 000 arbetare med låg lön erhålla ett rejält lönelöft, samtidigt som en helt central aspekt av ekonomisk jämställdhet uppnås.

Tabell 6. Ett "riktat" lönelöft för 16 kvinnodominerade yrken.

"Riktat" lönelöft	4% i fem år/ 3% i fem år/ 2% för alla andra	5% i fem år/ 3% i fem år/ 2% för alla andra	5% i fem år/ 4% i fem år/ 2% för alla andra
	Arbetarkvinnors lön som andel av arbetarmäns	96%	98%
Lönelöft för hela arbetarklassen	28%	30%	33%
Medellön, alla arbetare	34 260 kr	34 849 kr	35 473 kr
Lönekostnadsökning, totalt	232 milj kr	250 milj kr	269 milj kr

4. Samhällsdebatten

I detta avslutande avsnitt av rapporten vill jag mycket kort beröra några temata i samhällsdebatten med direkt och påtaglig betydelse för denna rapports syfte och användning. Den första frågan är hur vi ska förstå löneskillnaden mellan kvinnor i män i den svenska arbetarklassen? Den andra frågan är om, hur och varför vi bör göra någonting för att minska eller radera ut denna skillnad?

Skillnaden på 5 procent mellan kvinnors och mäns standardvägda genomsnittslön som Medlingsinstitutet anger skulle kunna tolkas som att löneskillnaden är resultatet av direkt könsdiskriminering och därmed olaglig. Medlingsinstitutet tar upp denna tolkningsmöjlighet och frågeställning i sin årliga rapport om löneskillnaden mellan könen och betonar med eftertryck att den slutsatsen är allt annat än självklar. Det kan finnas gott om andra förklaringar till könslöneskillnaden även inom ålders- och yrkesgrupper.¹⁶

Medlingsinstitutet lägger överlag en hel del energi på att i sin rapport om löneskillnaderna mellan könen försöka forma läsarens förståelse av hur vi ska förstå dessa. I rapporten läggs stor vikt vid de förhandlingsnackdelar som offentligt anställda i exempelvis skola, vård och omsorg har; dessa grupper har ofta endast en arbetsgivare, eventuella löneökningar måste finansieras av skattemedel och stridsåtgärder från just dessa grupper av anställda drabbar "tredje man" snabbt och påtagligt. Detta kan kontrasteras med den förhandlingssituation som ibland gäller i det privata näringslivet. Ibland stiger lönsamheten kraftigt i en bransch och då är höga löneanspråk sannolikt betydligt lättare att få igenom.¹⁷

Dessa omständigheter kan ställas mot den diskrimineringslagstiftning som gäller i Sverige:

Lagen tar sikte på förhållanden hos enskilda arbetsgivare medan kollektivavtal avser förhållandena inom hela avtalsområdet. De jämförelser av likvärdiga arbeten som ska göras enligt lagen kan därför betyda att arbeten hos en arbetsgivare inom ett avtalsområde måste jämföras med (likvärdiga) arbeten inom ett annat avtalsområde hos samma arbetsgivare. **Däremot jämförs således inte lika arbeten hos skilda arbetsgivare.** (Medlingsinstitutet, 2017, s. 35, min betoning)

Den som vi sedan länge konstaterat viktigaste förklaringen till löneskillnaden mellan könen – att könen är ojämnt fördelade över samhällssektorer – tas alltså inte med i den praxis för

anti-diskrimineringsarbete som gäller. Det är i mina ögon ett utmärkt exempel på vad många samhällsvetare skulle kalla strukturell diskriminering. Det kan också vara det som många avser när en talar om "värdediskriminering" av kvinnors jämfört med mäns yrkesarbete, men det vet jag inte och har inte heller undersökt.

Medlingsinstitutet har inte heller undersökt vad olika debattörer avser med begreppet värdediskriminering, men förklarar:

Värdediskriminering anges ibland som en förklaring till löneskillnader mellan kvinnor och män. Arbeta som utförs av kvinnor värderas enligt en sådan förklaringsmodell lägre än arbete som utförs av män. Denna typ av värdering är främst riktad mot yrken, inte mot enskilda arbetstagare. Resonemanget utgår ifrån att de olika förutsättningar för sektorerna som beskrivits tidigare är mindre relevanta som förklaring till löneskillnaden än värderingen av kvinnligt dominerade yrken. (Medlingsinstitutet, 2017, s. 34)

Den oförmåga som jag ser i uttalandet här ovan från Medlingsinstitutets sida att skilja mellan olika vardagsbegrepp, såsom "värdediskriminering", och juridiska definitioner, såsom "diskriminering i diskrimineringslagens mening" kan möjligen också den ses som del av en strukturell diskriminering?

Ännu en aspekt av en sådan strukturell diskriminering återfinns i Lars Calmfors på många sätt förträffliga rapport om den svenska lönebildningen.¹⁸ I sin rapport argumenterar Calmfors för att den svenska lönebildningsmodellen bör utvecklas på ett sätt som möjliggör högre löneökningar i hemmamarknadsorienterade sektorer av näringslivet och i den offentliga sektorn. Bland de förändringar han möjligen inte vill se återfinns dock denna:

Det är lätt att avfärda varje diskussion om att öppna för större möjligheter till relativlöneförändringar via centralt avtalade löneökningar som alltför farofyllid. Men samtidigt är riskerna stora om parterna inte kan hantera krav på relativlöneförändringar bättre än tidigare. Den omfattande lärarbristen har till exempel lett till de stora statliga lärarlönesatsningarna. De utgör ett grovt ingrepp i den partsstyrda lönebildningen. Det har också under senare år – som i 2018 års valrörelse – blivit allt vanligare att politiker argumenterar för särskilda lönesatsningar för enskilda grupper (till exempel sjuksköterskor och poliser) eller lagstiftning om särskilda lågbetalda

ingångsjobb för grupper som har svårt att få fotfäste på arbetsmarknaden. (Calmfors, 2018, s. 28)

Den "partsstyrda lönebildningen", om Medlingsinstitutet har rätt i sin sammanfattning av de ekonomisk-teoretiska argumenten, är en lönebildningsmodell som systematiskt missgynnar gruppen kvinnor på den svenska arbetsmarknaden (eller som Calmfors uttrycker det, är "dålig[t] på att hantera relativlöneförändringar"). Att det finns politiker som hänvisar till detta marknadsmisslyckande och söker åtgärda det med offentlig reglering är knappast förvånande.

Skulle parter i den offentliga sektorn också kunna medverka i normeringen? Det är förmodligen olämpligt. Arbetsgivarorganisationerna på den offentliga sidan är i slutändan politiskt styrda. Det skapar en stor risk för att politisk opportunist ska påverka lönebildningen. Frestelsen att inför val försöka vinna röster genom generösa lönesatsningar på olika grupper av offentliganställda skulle i vissa situationer kunna bli alltför stor. (Calmfors, 2018, s. 27)

Här kan en fråga sig hur det kommer sig att just denna form av politisk opportunist inte gjort sig mer tillkänna de senaste decennierna? Calmfors hela rapport pekar på den formidabla utmaning som den offentliga sektorn har och har framför sig att säkra

kompetent personal. Den i mina ögon mycket rimliga alternativa hypotesen som Calmfors inte nämner är att politiska opportunist kan ta sig uttryck i motsägelsefulla löften om bättre välfärd, högre löner för offentliganställda och sänkta skatter. Efter varje val har sedan sänkta, eller åtminstone inte höjda, skatter varit det av dessa löften som uppfyllts bäst på bekostnad av de andra.

För egen del ställer jag mig agnostisk till frågan om det vore önskvärt, helt okej eller en katastrof med förändringar i hur den offentliga sektorn som arbetsgivare agerade i lönebildningen. För den som vill undvika att politikerna lägger sig i har jag i denna rapport pekat ut några vägar för "parterna" att nå det av LO formulerade målet om halvering av skillnaden i lön mellan arbetarkvinnor och arbetarmän till år 2028. Jag har dessutom pekat ut några vägar att helt radera ut denna löneskillnad. Och jag har här i avslutningen antytt att det finns några hinder på vägen också i några av de invanda tanke- och känslomönstren bland arbetsmarknadens parter och etablissemangen på lönebildningens område.¹⁹

Såväl det avtrappade lönepåslaget i kronor som det "riktade" löneyftet för utvalda yrken är betydligt resurseffektivare sätt att åstadkomma jämställdhet vad gäller lön i den svenska arbetsklassen. Det blir mycket spännande att följa på vilket sätt Landsorganisationen i Sverige och dess motparter på den svenska arbetsmarknaden förmår gå från ord till handling.

Bilaga 1

Samtliga löneökningsscenarios som undersökts i rapporten.

Löneökningmodell över 10 år	1 200 kr/ månad 1,5 procent	1 400 kr/ månad 2 procent	1 600 kr/ månad 2,5 procent	1 800 kr/ månad 3 procent	2 100 kr/ månad 2 procent
Arbetarkvinnors lön som andel av arbetarmäns	96 %	96 %	96 %	96 %	100 %
Löneökning för hela arbetarklassen	24 %	30 %	37 %	45 %	37 %
Medellön, alla arbetare	33 125 kr	34 927 kr	36 808 kr	38 764 kr	36 693 kr
Total lönekostnadsökning	196 milj kr	252 milj kr	310 milj kr	371 milj kr	307 milj kr

Lönepåslag i kronor/månad	Trappa 1	Trappa 2	Trappa 3	Trappa 4
under 28 000	1 000 kr	1 200 kr	1 500 kr	2 000 kr
28 000-28 900	800 kr	1 000 kr	1 250 kr	1 600 kr
29 000-29 900	600 kr	800 kr	1 000 kr	1 200 kr
30 000-30 900	400 kr	600 kr	750 kr	800 kr
31 000-31 900	200 kr	400 kr	500 kr	400 kr
32 000 och uppåt	200 kr	200 kr	250 kr	400 kr
Arbetarkvinnors lön som andel av arbetarmäns	97 %	99 %	100 %	102 %
Löneökning för arbetarklassen	18 %	22 %	27 %	36 %
Medellön, alla	31 544 kr	32 647 kr	34 116 kr	36 317 kr
Total lönekostnadsökning	148 milj kr	182 milj kr	227 milj kr	295 milj kr

"Riktat" löneyft	4 % i fem år/ 3 % i fem år/ 2 % för alla andra	5 % i fem år/ 3 % i fem år/ 2 % för alla andra	5 % i fem år/ 4 % i fem år/ 2 % för alla andra
Arbetarkvinnors lön som andel av arbetarmäns	96 %	98 %	100 %
Löneyft för hela arbetarklassen	28 %	30 %	33 %
Medellön, alla arbetare	34 260 kr	34 849 kr	35 473 kr
Lönekostnadsökning, totalt	232 milj kr	250 milj kr	269 milj kr

Bilaga 2

Genomsnittlig grund- och månadslön efter yrke (SSYK 2012) och kön, år 2017.



SSYK-kod	Yrke	Kön	Grundlön	Månadslön	Kvinnors lön i procent av mäns lön	Antal anställda
4111	Ekonomiassistenter m.fl.	män	30000	30200	98	4300
4112	Löne- och personaladministratörer	män	30200	31000	102	1300
4113	Backofficepersonal m.fl.	män	33600	35100	94	570
4114	Marknads- och försäljningsassistenter	män	32600	33200	97	3200
4115	Inköps- och orderassistenter	män	29700	30000	99	0
4116	Skolassistenter m.fl.	män	27800	27900	101	460
4117	Medicinska sekreterare, vårdadministratörer m.fl.	män	25000	25500	104	270
4119	Övriga kontorsassistenter och sekreterare	män	28000	28300	103	15100
4211	Croupierer och oddssättare m.fl.	män	24200	27200	91	130
4212	Inkasserare och pantlånare m.fl.	män	29000	29600	96	0
4221	Resesäljare och trafikassistenter m.fl.	män	26100	28100	99	1900
4222	Kundtjänstpersonal	män	25100	26000	101	10900
4223	Telefonister	män	23000	25200	100	0
4224	Hotellreceptionister m.fl.	män	24000	25900	98	0
4225	Kontorsreceptionister	män	23500	24300	105	1500
4226	Marknadsundersökare och intervjuare	män	0	0	0	0
4321	Arbetsledare inom lager och terminal	män	32400	33600	93	4400
4322	Lager- och terminalpersonal	män	26200	28100	97	63900
4323	Transportledare och transportsamordnare	män	33100	34800	93	5700
4410	Biblioteks- och arkivassistenter m.fl.	män	25000	25400	99	880
4420	Brevbärare och postterminalarbetare	män	0	0	0	0
4430	Förtroendevalda	män	0	0	0	0
5111	Kabinpersonal m.fl.	män	29800	30600	100	380
5112	Tågvärdar och ombordansvariga m.fl.	män	27000	30800	98	2200
5113	Guider och reseledare	män	22500	23500	94	0
5120	Kockar och källskänkor	män	25300	26200	97	16400
5131	Hovmästare och servitörer	män	24100	26200	95	6200
5132	Bartendrar	män	23300	26700	93	0
5141	Frisörer	män	0	0	0	0
5142	Hudterapeuter	män	0	0	0	0
5143	Massörer och massageterapeuter	män	0	0	0	0
5144	Fotterapeuter	män	0	0	0	0
5149	Övriga skönhets- och kroppsterapeuter	män	0	0	0	0
5151	Städledare och husfruar	män	31600	32200	85	0
5152	Fastighetsskötare	män	26700	27200	100	33800
5161	Begravnings- och krematoriepersonal	män	31700	33400	86	0
5169	Övrig servicepersonal	män	26600	27200	92	1100
5221	Säljande butikshefer och avdelningschefer i butik	män	36300	37500	82	7300
5222	Butikssäljare, dagligvaror	män	24300	29100	98	24200
5223	Butikssäljare, fackhandel	män	25900	29100	96	37400
5224	Optikerassistenter	män	0	0	0	0
5225	Bensinstationspersonal	män	24100	30700	89	0
5226	Uthyrare	män	28000	28800	90	1400
5227	Apotekstekniker	män	24700	27100	102	330
5230	Kassapersonal m.fl.	män	22700	24500	95	5300
5241	Eventsäljare och butiksdemonstratörer m.fl.	män	24500	25700	96	0
5242	Telefonförsäljare m.fl.	män	25100	25400	97	2400
5311	Barnskötare	män	22000	22100	105	9100
5312	Elevassistenter m.fl.	män	23400	23500	103	11700
5321	Undersköterskor, hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende	män	24200	27500	102	11200
5322	Undersköterskor, habilitering	män	24600	28100	101	720
5323	Undersköterskor, vård- och specialavdelning	män	24200	27600	102	3300
5324	Undersköterskor, mottagning	män	25700	27700	97	310
5325	Barnsköterskor	män	0	0	0	0
5326	Ambulanssjukvårdare	män	27100	31500	98	920
5330	Vårdbiträden	män	20900	24500	101	16200
5341	Skötare	män	24600	28100	99	6500

SSYK-kod	Yrke	Kön	Grundlön	Månadslön	Kvinnors lön i procent av mäns lön	Antal anställda
5342	Vårdare, boendestödjare	män	23700	27100	101	17100
5343	Personliga assistenter	män	23200	26800	100	24000
5349	Övrig vård- och omsorgspersonal	män	22900	25400	100	2000
5350	Tandsköterskor	män	0	0	0	0
5411	Brandmän	män	30700	31300	93	5000
5412	Kriminalvårdare	män	25600	26800	97	4000
5413	Väktare och ordningsvakter	män	27200	29500	95	15700
5414	SOS-operatörer m.fl.	män	25600	28400	98	490
5419	Övrig bevaknings- och säkerhetspersonal	män	25600	28000	91	0
6111	Odlare av jordbruksväxter, frukt- och bär	män	0	0	0	0
6112	Trädgårdsodlare	män	24900	25000	90	0
6113	Trädgårdsanläggare m.fl.	män	26300	26600	94	0
6121	Uppfödare och skötare av lantbrukets husdjur	män	23600	24100	97	2900
6122	Uppfödare och skötare av sällskapsdjur	män	0	0	0	0
6129	Övriga djuruppfödare och djurskötare	män	0	0	0	0
6130	Växtodlare och djuruppfödare, blandad drift	män	23500	23600	94	0
6210	Skogsarbetare	män	24600	25400	99	0
6221	Fiskodlare	män	0	0	0	0
6222	Fiskare	män	0	0	0	0
7111	Träarbetare, snickare m.fl.	män	31900	32000	91	41100
7112	Murare m.fl.	män	32100	32100	0	0
7113	Betongarbetare	män	31200	31700	83	0
7114	Anläggningsarbetare	män	29400	30700	95	15500
7115	Anläggningsdykare	män	0	0	0	0
7116	Ställningsbyggare	män	0	0	0	0
7119	Övriga byggnads- och anläggningsarbetare	män	29800	30500	0	0
7121	Takmontörer	män	0	0	0	0
7122	Golvläggare	män	32200	32200	0	0
7123	Isoleringsmontörer	män	29600	29900	0	0
7124	Glastekniker	män	30900	30900	0	0
7125	VVS-montörer m.fl.	män	32600	33200	0	0
7126	Kyl- och värmepumpstekniker m.fl.	män	32800	33300	0	0
7131	Målare	män	32200	32300	92	0
7132	Lackerare och industrimålare	män	27500	28300	83	4900
7133	Skorstensfejare	män	29400	29600	0	0
7134	Saneringsarbetare m.fl.	män	25700	26600	97	0
7211	Gjutare	män	26400	27500	0	0
7212	Svetsare och gasskärare	män	28600	29400	95	13400
7213	Byggnads- och ventilationsplåtslagare	män	29500	30200	0	0
7214	Tunnplåtslagare	män	30200	30400	0	2300
7215	Stålkonstruktionsmontörer och grovplåtslagare	män	30400	31100	0	0
7221	Smeder	män	30000	30300	0	0
7222	Verktygsmakare	män	29200	30000	0	2100
7223	Maskinställare och maskinoperatörer, metallarbete	män	27700	29200	98	49800
7224	Slipare m.fl.	män	28300	29600	0	890
7231	Motorfordonsmekaniker och fordonsreparatörer	män	28200	28600	91	28900
7232	Flygmekaniker m.fl.	män	33900	34700	0	300
7233	Underhållsmekaniker och maskinreparatörer	män	29400	30900	102	31000
7311	Finmekaniker	män	30000	31500	0	1100
7312	Guld- och silversmeder	män	0	0	0	0
7319	Musikinstrumentmakare och övriga konsthantverkare	män	0	0	0	0
7321	Prepressstekniker	män	28500	29400	93	1300
7322	Tryckare	män	28400	30700	87	3500
7323	Bokbindare m.fl.	män	25600	27400	94	800
7411	Installations- och serviceelektriker	män	31800	32800	94	27700
7412	Industrielektriker	män	32400	34800	85	6800
7413	Distributionselektriker	män	31900	35800	0	0
7420	Elektronikreparatörer och kommunikationselektriker m.fl.	män	29600	31400	103	5300
7521	Manuella ytbehandlare, trä	män	0	0	0	0
7522	Fin-, inrednings- och möbelsnickare	män	27100	27200	0	0
7523	Maskinsnickare och maskinoperatörer, träindustri	män	26000	27400	100	5600
7531	Skräddare och ateljésömmerskor m.fl.	män	0	0	0	0
7532	Sömmare	män	0	0	0	0
7533	Tapetserare	män	27300	27400	0	230
7534	Läderhantverkare och skomakare	män	0	0	0	0



VÅGAR TILL
JÄMSTÄLLDA
LÖNER INOM
ARBETAR-
KLASSEN

SSYK-kod	Yrke	Kön	Grundlön	Månadslön	Kvinnors lön i procent av mäns lön	Antal anställda
7611	Slaktare och styckare m.fl.	män	27300	28100	89	0
7612	Bagare och konditorer	män	25000	28100	92	0
7613	Provsmakare och kvalitetsbedömare	män	0	0	0	0
7619	Övriga livsmedelsföreläre	män	23500	24800	0	0
8111	Gruv- och stenbrottsarbetare	män	34500	40000	98	1600
8112	Processoperatörer, stenkross- och malmfördlingsanläggning	män	30700	35500	0	1000
8113	Brunnsbore m.fl.	män	0	0	0	0
8114	Maskinoperatörer, cement-, sten- och betongvaror	män	27400	28600	0	0
8115	Bergsprängare	män	0	0	0	0
8116	Stenhuggare m.fl.	män	28100	28300	0	0
8121	Maskinoperatörer, ytbehandling	män	26600	28700	98	0
8122	Valsverksoperatörer	män	28800	34000	99	3100
8129	Övriga maskin- och processoperatörer vid stål- och metallverk	män	27800	31400	97	6000
8131	Maskinoperatörer, farmaceutiska produkter	män	26200	31400	96	1700
8132	Maskinoperatörer, kemisktekniska och fotografiska produkter	män	27300	29300	95	0
8141	Maskinoperatörer, gummiindustri	män	25900	28500	94	1200
8142	Maskinoperatörer, plastindustri	män	26100	28900	91	5800
8143	Maskinoperatörer, pappersvaruindustri	män	26500	30400	94	2700
8151	Maskinoperatörer, blekning, färgning och tvättning	män	23100	23700	101	0
8159	Övriga maskinoperatörer, textil-, skinn- och läderindustri	män	24800	25900	94	1100
8161	Maskinoperatörer, kött- och fiskberedningsindustri	män	24900	26800	97	2600
8162	Maskinoperatörer, mejeri	män	25600	28900	98	860
8163	Maskinoperatörer, kvarn-, bageri- och konfektyrindustri	män	25300	29000	98	2900
8169	Övriga maskinoperatörer inom livsmedelsindustri m.m.	män	24900	27400	99	2500
8171	Processoperatörer, pappersmassa	män	29600	37600	96	2200
8172	Processoperatörer, papper	män	28200	35700	95	4200
8173	Operatörer inom sågverk, hyvleri och plywood m.m.	män	26400	29000	100	7500
8174	Maskinoperatörer inom ytbehandling, trä	män	26400	29700	0	390
8181	Maskinoperatörer, påfyllning, packning och märkning	män	25700	28400	96	2900
8189	Andra process- och maskinoperatörer	män	27100	29900	94	2900
8191	Drifttekniker vid värme- och vattenverk	män	30200	32500	95	8100
8192	Processövervakare, kemisk industri	män	30400	34800	90	5600
8193	Processövervakare, metallproduktion	män	28000	32700	98	2400
8199	Övriga drifttekniker och processövervakare	män	31000	33700	103	1900
8211	Fordonsmontörer	män	28700	29400	95	9800
8212	Montörer, elektrisk och elektronisk utrustning	män	26600	27900	94	11200
8213	Montörer, metall-, gummi- och plastprodukter	män	26400	27300	95	11900
8214	Montörer, träprodukter	män	27000	28400	96	4200
8219	Övriga montörer	män	27100	28900	95	8500
8311	Lokförare	män	33400	36500	96	2600
8312	Bangårdspersonal	män	27800	30800	98	790
8321	Taxiförare m.fl.	män	24500	26500	87	0
8329	Övriga bil-, motorcykel- och cykelförare	män	25700	26300	90	0
8331	Buss- och spårvagnsförare	män	26100	27700	98	24700
8332	Lastbilsförare m.fl.	män	27200	28300	98	52200
8341	Förare av jordbruks- och skogsmaskiner	män	26800	27700	0	4400
8342	Anläggningsmaskinförare m.fl.	män	29900	30800	105	0
8343	Kranförare m.fl.	män	35700	36300	0	0
8344	Truckförare	män	28200	30000	100	10100
8350	Matros och jungmän m.fl.	män	30700	32200	0	790
9111	Städare	män	22400	23800	96	19800
9119	Övrig hemservicepersonal m.fl.	män	21300	21500	93	390
9120	Bilrekonditionerare, fönsterputsare och övriga rengöringsarbetare	män	24000	24900	106	5400
9210	Bärplockare och plantörer m.fl.	män	24000	24400	90	0
9310	Grovarbetare inom bygg och anläggning	män	29200	29300	90	0
9320	Handpaketerare och andra fabriksarbetare	män	25200	26500	97	5700
9331	Hamnarbetare	män	31400	33700	0	0
9332	Ramppersonal, flyttkarlar och varupåfyllare m.fl.	män	24000	25300	94	0
9411	Pizzabagare m.fl.	män	0	0	0	0
9412	Restaurang- och köksbiträden m.fl.	män	21700	23600	97	31100
9413	Kafé- och konditoribiträden	män	21300	21800	96	0
9520	Torg- och marknadsföreljare	män	0	0	0	0
9610	Renhållnings- och återvinningsarbetare	män	26400	27200	98	8000
9621	Reklamutdelare och tidningsdistributörer	män	26100	28500	100	4000



VÅGAR TILL
JÄMSTÄLLDA
LÖNER INOM
ARBETAR-
KLASSEN

SSYK-kod	Yrke	Kön	Grundlön	Månadslön	Kvinnors lön i procent av mäns lön	Antal anställda
9622	Vaktmästare m.fl.	män	24800	25300	96	5400
9629	Övriga servicearbetare	män	21200	21700	101	14100
0001	övriga yrken	män	0	0	0	0
0002	yrke okänt	män	0	0	0	0
4111	Ekonomiassistenter m.fl.	kvinnor	29500	29700	98	38100
4112	Löne- och personaladministratörer	kvinnor	31400	31500	102	12000
4113	Backofficepersonal m.fl.	kvinnor	32600	33000	94	940
4114	Marknads- och försäljningsassistenter	kvinnor	31800	32100	97	8300
4115	Inköps- och orderassistenter	kvinnor	29700	29800	99	3600
4116	Skolassistenter m.fl.	kvinnor	28200	28200	101	4900
4117	Medicinska sekreterare, vårdadministratörer m.fl.	kvinnor	26300	26500	104	16400
4119	Övriga kontorsassistenter och sekreterare	kvinnor	28900	29100	103	57200
4211	Croupierer och oddsättare m.fl.	kvinnor	22600	24700	91	360
4212	Inkasserare och pantlånare m.fl.	kvinnor	28100	28400	96	520
4221	Resesäljare och trafikassistenter m.fl.	kvinnor	26100	27800	99	5000
4222	Kundtjänstpersonal	kvinnor	25800	26300	101	19300
4223	Telefonister	kvinnor	23700	25100	100	4100
4224	Hotellreceptionister m.fl.	kvinnor	24200	25400	98	6800
4225	Kontorsreceptionister	kvinnor	25100	25400	105	10200
4226	Marknadsundersökare och intervjuare	kvinnor	21100	21400	0	0
4321	Arbetsledare inom lager och terminal	kvinnor	30000	31100	93	1100
4322	Lager- och terminalpersonal	kvinnor	25700	27300	97	17300
4323	Transportledare och transportsamordnare	kvinnor	31100	32400	93	2500
4410	Biblioteks- och arkivassistenter m.fl.	kvinnor	24700	25200	99	2400
4420	Brevbärare och postterminalarbetare	kvinnor	0	0	0	0
4430	Förtroendevalda	kvinnor	0	0	0	0
5111	Kabinpersonal m.fl.	kvinnor	30100	30700	100	1500
5112	Tågvårdar och ombordansvariga m.fl.	kvinnor	27000	30200	98	1600
5113	Guider och reseledare	kvinnor	21400	22000	94	0
5120	Kockar och kallskänkor	kvinnor	24800	25300	97	22400
5131	Hovmästare och servitörer	kvinnor	22900	24800	95	12200
5132	Bartendrar	kvinnor	22000	24700	93	0
5141	Frisörer	kvinnor	25400	25800	0	6300
5142	Hudterapeuter	kvinnor	0	0	0	0
5143	Massörer och massageterapeuter	kvinnor	0	0	0	0
5144	Fotterapeuter	kvinnor	27300	27400	0	0
5149	Övriga skönhets- och kroppsterapeuter	kvinnor	25300	26100	0	0
5151	Städledare och husfruar	kvinnor	26900	27400	85	1900
5152	Fastighetskötare	kvinnor	26500	27100	100	5200
5161	Begravnings- och krematoriepersonal	kvinnor	28400	28700	86	0
5169	Övrig servicepersonal	kvinnor	24700	25100	92	900
5221	Säljande butikshefer och avdelningschefer i butik	kvinnor	29700	30700	82	10600
5222	Butikssäljare, dagligvaror	kvinnor	23300	28500	98	45000
5223	Butikssäljare, fackhandel	kvinnor	23300	27900	96	66600
5224	Optikerassistenter	kvinnor	24400	25700	0	0
5225	Bensinstationspersonal	kvinnor	24100	27200	89	0
5226	Uthyrare	kvinnor	25200	25800	90	0
5227	Apotekstekniker	kvinnor	25100	27600	102	1900
5230	Kassapersonal m.fl.	kvinnor	20900	23200	95	0
5241	Eventsäljare och butiksdemonstratörer m.fl.	kvinnor	24000	24600	96	0
5242	Telefonförsäljare m.fl.	kvinnor	24100	24500	97	2400
5311	Barnskötare	kvinnor	23100	23200	105	81100
5312	Elevassistenter m.fl.	kvinnor	24100	24100	103	18800
5321	Undersköterskor, hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende	kvinnor	25100	27900	102	119200
5322	Undersköterskor, habilitering	kvinnor	25300	28400	101	3200
5323	Undersköterskor, vård- och specialavdelning	kvinnor	25100	28000	102	32300
5324	Undersköterskor, mottagning	kvinnor	26100	26800	97	6300
5325	Barnsköterskor	kvinnor	26200	29700	0	1100
5326	Ambulanssjukvårdare	kvinnor	26400	30700	98	180
5330	Vårdbiträden	kvinnor	21600	24800	101	58900
5341	Skötare	kvinnor	25100	27900	99	10600
5342	Vårdare, boendestödjare	kvinnor	24400	27400	101	45000
5343	Personliga assistenter	kvinnor	23200	26700	100	58900
5349	Övrig vård- och omsorgspersonal	kvinnor	23900	25500	100	5200
5350	Tandsköterskor	kvinnor	26700	26900	0	11300



VÅGAR TILL
JÄMSTÄLLDA
LÖNER INOM
ARBETAR-
KLASSEN

SSYK- kod	Yrke	Kön	Grundlön	Månadslön	Kvinnors lön i procent av mäns lön	Antal anställda
5411	Brandmän	kvinnor	28400	29200	93	290
5412	Kriminalvårdare	kvinnor	24900	26100	97	2300
5413	Väktare och ordningsvakter	kvinnor	26000	28100	95	4500
5414	SOS-operatörer m.fl.	kvinnor	24700	27700	98	820
5419	Övrig bevaknings- och säkerhetspersonal	kvinnor	23200	25400	91	0
6111	Odlare av jordbruksväxter, frukt- och bär	kvinnor	0	0	0	0
6112	Trädgårdsodlare	kvinnor	22100	22500	90	0
6113	Trädgårdsanläggare m.fl.	kvinnor	24600	24900	94	2700
6121	Uppfödare och skötare av lantbrukets husdjur	kvinnor	22800	23400	97	3400
6122	Uppfödare och skötare av sällskapsdjur	kvinnor	0	0	0	0
6129	Övriga djuruppfödare och djurskötare	kvinnor	23100	24000	0	0
6130	Växtodlare och djuruppfödare, blandad drift	kvinnor	21400	22200	94	0
6210	Skogsarbetare	kvinnor	24000	25200	99	0
6221	Fiskodlare	kvinnor	0	0	0	0
6222	Fiskare	kvinnor	0	0	0	0
7111	Träarbetare, snickare m.fl.	kvinnor	28700	29100	91	0
7112	Murare m.fl.	kvinnor	0	0	0	0
7113	Betongarbetare	kvinnor	25300	26300	83	0
7114	Anläggningsarbetare	kvinnor	28600	29300	95	0
7115	Anläggningsdykare	kvinnor	0	0	0	0
7116	Ställningsbyggare	kvinnor	0	0	0	0
7119	Övriga byggnads- och anläggningsarbetare	kvinnor	0	0	0	0
7121	Takmontörer	kvinnor	0	0	0	0
7122	Golvläggare	kvinnor	0	0	0	0
7123	Isoleringsmontörer	kvinnor	0	0	0	0
7124	Glastekniker	kvinnor	0	0	0	0
7125	VVS-montörer m.fl.	kvinnor	0	0	0	0
7126	Kyl- och värmepumpstekniker m.fl.	kvinnor	0	0	0	0
7131	Målare	kvinnor	29600	29600	92	0
7132	Lackerare och industrimålare	kvinnor	22900	23500	83	0
7133	Skorstensfejare	kvinnor	0	0	0	0
7134	Saneringsarbetare m.fl.	kvinnor	24700	25700	97	0
7211	Gjutare	kvinnor	0	0	0	0
7212	Svetsare och gasskärare	kvinnor	27100	27900	95	470
7213	Byggnads- och ventilationsplåtslagare	kvinnor	0	0	0	0
7214	Tunnplåtslagare	kvinnor	0	0	0	0
7215	Stålkonstruktionsmontörer och grovplåtsslagare	kvinnor	0	0	0	0
7221	Smeder	kvinnor	0	0	0	0
7222	Verktygsmakare	kvinnor	0	0	0	0
7223	Maskinställare och maskinoperatörer, metallarbete	kvinnor	26900	28500	98	8100
7224	Slipare m.fl.	kvinnor	0	0	0	0
7231	Motorfordonsmekaniker och fordonsreparatörer	kvinnor	25700	26000	91	880
7232	Flygmekaniker m.fl.	kvinnor	0	0	0	0
7233	Underhållsmekaniker och maskinreparatörer	kvinnor	29900	31600	102	1100
7311	Finmekaniker	kvinnor	0	0	0	0
7312	Guld- och silversmeder	kvinnor	0	0	0	0
7319	Musikinstrumentmakare och övriga konsthantverkare	kvinnor	0	0	0	0
7321	Prepressstekniker	kvinnor	27200	27500	93	710
7322	Tryckare	kvinnor	25300	26600	87	830
7323	Bokbindare m.fl.	kvinnor	25100	25600	94	460
7411	Installations- och serviceelektriker	kvinnor	30300	30900	94	310
7412	Industrielektriker	kvinnor	28200	29600	85	0
7413	Distributionselektriker	kvinnor	0	0	0	0
7420	Elektronikreparatörer och kommunikationselektriker m.fl.	kvinnor	30100	32200	103	0
7521	Manuella ytbehandlare, trä	kvinnor	0	0	0	0
7522	Fin-, inrednings- och möbelsnickare	kvinnor	0	0	0	0
7523	Maskinsnickare och maskinoperatörer, träindustri	kvinnor	25900	27400	100	700
7531	Skräddare och ateljésömmerskor m.fl.	kvinnor	28000	28100	0	550
7532	Sömmare	kvinnor	24800	24800	0	360
7533	Tapetserare	kvinnor	0	0	0	0
7534	Läderhantverkare och skomakare	kvinnor	0	0	0	0
7611	Slaktare och styckare m.fl.	kvinnor	24500	25100	89	0
7612	Bagare och konditorer	kvinnor	24200	25900	92	0
7613	Provsmakare och kvalitetsbedömare	kvinnor	0	0	0	0
7619	Övriga livsmedelsförädlare	kvinnor	0	0	0	0



VÅGAR TILL
JÄMSTÄLLDA
LÖNER INOM
ARBETAR-
KLASSEN

SSYK- kod	Yrke	Kön	Grundlön	Månadslön	Kvinnors lön i procent av mäns lön	Antal anställda
8111	Gruv- och stenbrottsarbetare	kvinnor	33500	39300	98	210
8112	Processoperatörer, stenkross- och malmfördämlingsanläggning	kvinnor	0	0	0	0
8113	Brunnsborrhare m.fl.	kvinnor	0	0	0	0
8114	Maskinoperatörer, cement-, sten- och betongvaror	kvinnor	0	0	0	0
8115	Bergssprängare	kvinnor	0	0	0	0
8116	Stenhuggare m.fl.	kvinnor	0	0	0	0
8121	Maskinoperatörer, ytbehandling	kvinnor	25700	28100	98	0
8122	Valsverksoperatörer	kvinnor	28000	33700	99	650
8129	Övriga maskin- och processoperatörer vid stål- och metallverk	kvinnor	26900	30400	97	1100
8131	Maskinoperatörer, farmaceutiska produkter	kvinnor	26100	30200	96	1400
8132	Maskinoperatörer, kemisktekniska och fotografiska produkter	kvinnor	26700	28000	95	0
8141	Maskinoperatörer, gummiindustri	kvinnor	25100	26700	94	450
8142	Maskinoperatörer, plastindustri	kvinnor	24300	26300	91	2000
8143	Maskinoperatörer, pappersvaruindustri	kvinnor	25000	28500	94	0
8151	Maskinoperatörer, blekning, färgning och tvättning	kvinnor	23500	23900	101	0
8159	Övriga maskinoperatörer, textil-, skinn- och läderindustri	kvinnor	23800	24400	94	1100
8161	Maskinoperatörer, kött- och fiskberedningsindustri	kvinnor	24400	25900	97	1500
8162	Maskinoperatörer, mejeri	kvinnor	25900	28300	98	250
8163	Maskinoperatörer, kvarn-, bageri- och konfektyrindustri	kvinnor	25200	28400	98	0
8169	Övriga maskinoperatörer inom livsmedelsindustri m.m.	kvinnor	25000	27200	99	1200
8171	Processoperatörer, pappersmassa	kvinnor	28900	36000	96	250
8172	Processoperatörer, papper	kvinnor	26900	33800	95	840
8173	Operatörer inom sågverk, hyvleri och plywood m.m.	kvinnor	26400	28800	100	910
8174	Maskinoperatörer inom ytbehandling, trä	kvinnor	0	0	0	0
8181	Maskinoperatörer, påfyllning, packning och märkning	kvinnor	24700	27300	96	1700
8189	Andra process- och maskinoperatörer	kvinnor	26000	28100	94	670
8191	Drifttekniker vid värme- och vattenverk	kvinnor	29300	31000	95	730
8192	Processövervakare, kemisk industri	kvinnor	27200	31200	90	800
8193	Processövervakare, metallproduktion	kvinnor	27100	32000	98	420
8199	Övriga drifttekniker och processövervakare	kvinnor	31200	34700	103	350
8211	Fordonsmontörer	kvinnor	27100	28100	95	1800
8212	Montörer, elektrisk och elektronisk utrustning	kvinnor	25300	26100	94	4300
8213	Montörer, metall-, gummi- och plastprodukter	kvinnor	24800	26000	95	3100
8214	Montörer, träprodukter	kvinnor	26200	27400	96	960
8219	Övriga montörer	kvinnor	25600	27500	95	2900
8311	Lokförare	kvinnor	32000	35100	96	480
8312	Bangårdspersonal	kvinnor	26800	30200	98	150
8321	Taxiförare m.fl.	kvinnor	22500	23200	87	0
8329	Övriga bil-, motorcykel- och cykelförare	kvinnor	23300	23800	90	0
8331	Buss- och spårvagnsförare	kvinnor	26000	27200	98	3800
8332	Lastbilsförare m.fl.	kvinnor	26400	27800	98	0
8341	Förare av jordbruks- och skogsmaskiner	kvinnor	0	0	0	0
8342	Anläggningsmaskinförare m.fl.	kvinnor	29000	32400	105	0
8343	Kranförare m.fl.	kvinnor	0	0	0	0
8344	Truckförare	kvinnor	28600	29900	100	1500
8350	Matroser och jungmän m.fl.	kvinnor	0	0	0	0
9111	Städare	kvinnor	22400	22800	96	63100
9119	Övrig hemservicepersonal m.fl.	kvinnor	20000	20100	93	0
9120	Bilrekonditionerare, fönsterputsare och övriga rengöringsarbetare	kvinnor	23800	26300	106	1000
9210	Bärplockare och plantörer m.fl.	kvinnor	21400	21900	90	0
9310	Grovarbetare inom bygg och anläggning	kvinnor	21600	26400	90	0
9320	Handpaketerare och andra fabriksarbetare	kvinnor	24200	25700	97	3300
9331	Hamnarbetare	kvinnor	0	0	0	0
9332	Ramppersonal, flyttkarlar och varupåfyllare m.fl.	kvinnor	23100	23800	94	0
9411	Pizzabagare m.fl.	kvinnor	0	0	0	0
9412	Restaurang- och köksbiträden m.fl.	kvinnor	21600	23000	97	46600
9413	Kafé- och konditoribiträden	kvinnor	20500	21000	96	0
9520	Torg- och marknadsförsäljare	kvinnor	0	0	0	0
9610	Renhållnings- och återvinningsarbetare	kvinnor	25300	26600	98	850
9621	Reklamutdelare och tidningsdistributörer	kvinnor	26500	28400	100	1000
9622	Vaktmästare m.fl.	kvinnor	23600	24200	96	1300
9629	Övriga servicearbetare	kvinnor	21500	22000	101	11400
0001	övriga yrken	kvinnor	0	0	0	0
0002	yrke okänt	kvinnor	0	0	0	0

SSYK-kod	Yrke	Kön	Grundlön	Månadslön	Kvinnors lön i procent av mäns lön	Antal anställda
4111	Ekonomiassistenter m.fl.	totalt	29600	29800	98	42500
4112	Löne- och personaladministratörer	totalt	31300	31500	102	13200
4113	Backofficepersonal m.fl.	totalt	33000	33800	94	1500
4114	Marknads- och försäljningsassistenter	totalt	32000	32400	97	11500
4115	Inköps- och orderassistenter	totalt	29700	29900	99	6700
4116	Skolassistenter m.fl.	totalt	28200	28200	101	5400
4117	Medicinska sekreterare, vårdadministratörer m.fl.	totalt	26300	26500	104	16700
4119	Övriga kontorsassistenter och sekreterare	totalt	28700	28900	103	72300
4211	Croupierer och oddssättare m.fl.	totalt	23000	25400	91	490
4212	Inkasserare och pantlånare m.fl.	totalt	28500	29000	96	990
4221	Resesäljare och trafikassistenter m.fl.	totalt	26100	27800	99	6900
4222	Kundtjänstpersonal	totalt	25500	26200	101	30100
4223	Telefonister	totalt	23500	25100	100	0
4224	Hotellreceptionister m.fl.	totalt	24200	25500	98	8900
4225	Kontorsreceptionister	totalt	24900	25300	105	11800
4226	Marknadsundersökare och intervjuare	totalt	21300	21600	0	0
4321	Arbetsledare inom lager och terminal	totalt	31900	33100	93	5500
4322	Lager- och terminalpersonal	totalt	26100	27900	97	81200
4323	Transportledare och transportsamordnare	totalt	32500	34100	93	8200
4410	Biblioteks- och arkivassistenter m.fl.	totalt	24800	25200	99	3300
4420	Brevbärare och postterminalarbetare	totalt	0	0	0	0
4430	Förtroendevalda	totalt	31800	32500	0	0
5111	Kabinpersonal m.fl.	totalt	30000	30700	100	1900
5112	Tågvårdar och ombordansvariga m.fl.	totalt	27000	30500	98	3800
5113	Guider och reseledare	totalt	21700	22500	94	0
5120	Kockar och kallskänkor	totalt	25000	25700	97	38800
5131	Hovmästare och servitörer	totalt	23300	25300	95	18400
5132	Bartendrar	totalt	22700	25900	93	0
5141	Frisörer	totalt	25200	25600	0	6600
5142	Hudterapeuter	totalt	0	0	0	0
5143	Massörer och massageterapeuter	totalt	24500	25000	0	0
5144	Fotterapeuter	totalt	27300	27400	0	0
5149	Övriga skönhets- och kroppsterapeuter	totalt	25300	26100	0	0
5151	Städledare och husfruar	totalt	28500	29000	85	2900
5152	Fastighetsskötare	totalt	26700	27200	100	39000
5161	Begravnings- och krematoriepersonal	totalt	30400	31500	86	0
5169	Övrig servicepersonal	totalt	25800	26200	92	2000
5221	Säljande butikschefer och avdelningschefer i butik	totalt	32400	33500	82	17800
5222	Butikssäljare, dagligvaror	totalt	23700	28700	98	69200
5223	Butikssäljare, fackhandel	totalt	24200	28300	96	104000
5224	Optikerassistenter	totalt	24300	25700	0	0
5225	Bensinstationspersonal	totalt	24100	28100	89	0
5226	Uthyrare	totalt	27300	28100	90	1900
5227	Apotekstekniker	totalt	25000	27500	102	2200
5230	Kassapersonal m.fl.	totalt	21400	23600	95	0
5241	Eventsäljare och butiksdemonstratörer m.fl.	totalt	24200	25000	96	0
5242	Telefonförsäljare m.fl.	totalt	24600	24900	97	4800
5311	Barnskötare	totalt	23000	23100	105	90100
5312	Eleassistenter m.fl.	totalt	23800	23900	103	30500
5321	Undersköterskor, hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende	totalt	25000	27900	102	130400
5322	Undersköterskor, habilitering	totalt	25200	28300	101	4000
5323	Undersköterskor, vård- och specialavdelning	totalt	25000	28000	102	35600
5324	Undersköterskor, mottagning	totalt	26100	26800	97	6600
5325	Barnsköterskor	totalt	26200	29600	0	1200
5326	Ambulanssjukvårdare	totalt	27000	31400	98	1100
5330	Vårdbiträden	totalt	21500	24800	101	75100
5341	Skötare	totalt	24900	27900	99	17100
5342	Vårdare, boendestödjare	totalt	24200	27300	101	62100
5343	Personliga assistenter	totalt	23200	26700	100	82800
5349	Övrig vård- och omsorgspersonal	totalt	23600	25500	100	7200
5350	Tandsköterskor	totalt	26700	26800	0	11400
5411	Brandmän	totalt	30600	31200	93	5200
5412	Kriminalvårdare	totalt	25300	26600	97	6300
5413	Väktare och ordningsvakter	totalt	27000	29200	95	20200
5414	SOS-operatörer m.fl.	totalt	25000	28000	98	1300

SSYK- kod	Yrke	Kön	Grundlön	Månadslön	Kvinnors lön i procent av mäns lön	Antal anställda
5419	Övrig bevaknings- och säkerhetspersonal	totalt	24400	26800	91	0
6111	Odlare av jordbruksväxter, frukt- och bär	totalt	0	0	0	0
6112	Trädgårdsodlare	totalt	23600	23800	90	0
6113	Trädgårdsanläggare m.fl.	totalt	26000	26300	94	0
6121	Uppfödare och skötare av lantbrukets husdjur	totalt	23200	23700	97	6300
6122	Uppfödare och skötare av sällskapsdjur	totalt	0	0	0	0
6129	Övriga djuruppfödare och djurskötare	totalt	23500	24300	0	0
6130	Växtodlare och djuruppfödare, blandad drift	totalt	23000	23300	94	3500
6210	Skogsarbetare	totalt	24500	25400	99	0
6221	Fiskodlare	totalt	0	0	0	0
6222	Fiskare	totalt	0	0	0	0
7111	Träarbetare, snickare m.fl.	totalt	31900	32000	91	41500
7112	Murare m.fl.	totalt	32000	32100	0	0
7113	Betongarbetare	totalt	31100	31600	83	0
7114	Anläggningsarbetare	totalt	29400	30600	95	16200
7115	Anläggningsdykare	totalt	0	0	0	0
7116	Ställningsbyggare	totalt	0	0	0	0
7119	Övriga byggnads- och anläggningsarbetare	totalt	29700	30400	0	0
7121	Takmontörer	totalt	0	0	0	0
7122	Golvläggare	totalt	32000	32000	0	0
7123	Isoleringsmontörer	totalt	29200	29400	0	0
7124	Glastechniker	totalt	30900	30900	0	0
7125	VVS-montörer m.fl.	totalt	32600	33200	0	10100
7126	Kyl- och värmepumpstekniker m.fl.	totalt	32800	33300	0	0
7131	Målare	totalt	32000	32000	92	0
7132	Lackerare och industrimålare	totalt	26800	27600	83	0
7133	Skorstensfejare	totalt	29300	29500	0	0
7134	Saneringsarbetare m.fl.	totalt	25600	26500	97	0
7211	Gjutare	totalt	26400	27400	0	0
7212	Svetsare och gasskärare	totalt	28600	29400	95	13900
7213	Byggnads- och ventilationsplåtslagare	totalt	29500	30200	0	0
7214	Tunnplåtslagare	totalt	30200	30300	0	2300
7215	Stålkonstruktionsmontörer och grovplåtslagare	totalt	30300	31100	0	0
7221	Smeder	totalt	30000	30300	0	0
7222	Verktygsmakare	totalt	29200	30000	0	2200
7223	Maskinställare och maskinoperatörer, metallarbete	totalt	27600	29100	98	57900
7224	Slipare m.fl.	totalt	28000	29300	0	1100
7231	Motorfordonsmekaniker och fordonsreparatörer	totalt	28100	28500	91	29800
7232	Flygmekaniker m.fl.	totalt	33800	34600	0	320
7233	Underhållsmekaniker och maskinreparatörer	totalt	29400	31000	102	32100
7311	Finmekaniker	totalt	30000	31400	0	1400
7312	Guld- och silversmeder	totalt	0	0	0	0
7319	Musikinstrumentmakare och övriga konsthantverkare	totalt	0	0	0	0
7321	Prepressstekniker	totalt	28000	28700	93	2000
7322	Tryckare	totalt	27800	29900	87	4300
7323	Bokbindare m.fl.	totalt	25400	26700	94	1300
7411	Installations- och serviceelektriker	totalt	31800	32800	94	28000
7412	Industrielektriker	totalt	32300	34600	85	7000
7413	Distributionselektriker	totalt	31800	35600	0	0
7420	Elektronikreparatörer och kommunikationselektriker m.fl.	totalt	29700	31400	103	5500
7521	Manuella ytbehandlare, trä	totalt	0	0	0	0
7522	Fin-, inrednings- och möbelsnickare	totalt	27100	27200	0	0
7523	Maskinsnickare och maskinoperatörer, träindustri	totalt	26000	27400	100	6400
7531	Skräddare och ateljésömmerskor m.fl.	totalt	27300	27300	0	690
7532	Sömmare	totalt	25600	25600	0	520
7533	Tapetserare	totalt	25800	25800	0	0
7534	Läderhantverkare och skomakare	totalt	0	0	0	0
7611	Slaktare och styckare m.fl.	totalt	27000	27700	89	0
7612	Bagare och konditorer	totalt	24700	27100	92	0
7613	Provsmakare och kvalitetsbedömare	totalt	0	0	0	0
7619	Övriga livsmedelsförädlare	totalt	23600	24900	0	0
8111	Gruv- och stenbrottsarbetare	totalt	34300	39900	98	1800
8112	Processoperatörer, stenkross- och malmförädlingsanläggning	totalt	30800	35700	0	1100
8113	Brunnsbore m.fl.	totalt	0	0	0	0
8114	Maskinoperatörer, cement-, sten- och betongvaror	totalt	27400	28600	0	0



VÅGAR TILL
JÄMSTÄLLDA
LÖNER INOM
ARBETAR-
KLASSEN

SSYK- kod	Yrke	Kön	Grundlön	Månadslön	Kvinnors lön i procent av mäns lön	Antal anställda
8115	Bergsprängare	totalt	0	0	0	0
8116	Stenhuggare m.fl.	totalt	27700	27900	0	0
8121	Maskinoperatörer, ytbehandling	totalt	26500	28600	98	0
8122	Valsverksoperatörer	totalt	28600	33900	99	3700
8129	Övriga maskin- och processoperatörer vid stål- och metallverk	totalt	27600	31200	97	7100
8131	Maskinoperatörer, farmaceutiska produkter	totalt	26200	30800	96	3200
8132	Maskinoperatörer, kemisktekniska och fotografiska produkter	totalt	27100	28900	95	1400
8141	Maskinoperatörer, gummiindustri	totalt	25700	28000	94	1700
8142	Maskinoperatörer, plastindustri	totalt	25600	28200	91	7900
8143	Maskinoperatörer, pappersvaruindustri	totalt	26100	29900	94	3600
8151	Maskinoperatörer, blekning, färgning och tvättning	totalt	23300	23800	101	4100
8159	Övriga maskinoperatörer, textil-, skinn- och läderindustri	totalt	24300	25200	94	2200
8161	Maskinoperatörer, kött- och fiskberedningsindustri	totalt	24700	26400	97	4100
8162	Maskinoperatörer, mejeri	totalt	25700	28800	98	1100
8163	Maskinoperatörer, kvarn-, bageri- och konfektyrindustri	totalt	25300	28700	98	4900
8169	Övriga maskinoperatörer inom livsmedelsindustri m.m.	totalt	25000	27400	99	3700
8171	Processoperatörer, pappersmassa	totalt	29500	37400	96	2500
8172	Processoperatörer, papper	totalt	28000	35400	95	5000
8173	Operatörer inom sågverk, hyvleri och plywood m.m.	totalt	26400	29000	100	8400
8174	Maskinoperatörer inom ytbehandling, trä	totalt	26500	29700	0	440
8181	Maskinoperatörer, påfyllning, packning och märkning	totalt	25400	28000	96	4600
8189	Andra process- och maskinoperatörer	totalt	26900	29600	94	3600
8191	Drifttekniker vid värme- och vattenverk	totalt	30100	32400	95	8900
8192	Processövervakare, kemisk industri	totalt	30000	34400	90	6400
8193	Processövervakare, metallproduktion	totalt	27900	32600	98	2800
8199	Övriga drifttekniker och processövervakare	totalt	31000	33800	103	2200
8211	Fordonsmontörer	totalt	28400	29200	95	11600
8212	Montörer, elektrisk och elektronisk utrustning	totalt	26200	27400	94	15400
8213	Montörer, metall-, gummi- och plastprodukter	totalt	26100	27000	95	15100
8214	Montörer, träprodukter	totalt	26800	28300	96	5200
8219	Övriga montörer	totalt	26700	28600	95	11400
8311	Lokförare	totalt	33200	36300	96	3100
8312	Bangårdspersonal	totalt	27600	30700	98	940
8321	Taxiförare m.fl.	totalt	24100	25800	87	0
8329	Övriga bil-, motorcykel- och cykelförare	totalt	25400	25900	90	0
8331	Buss- och spårvagnsförare	totalt	26100	27600	98	28500
8332	Lastbilsförare m.fl.	totalt	27100	28300	98	56600
8341	Förare av jordbruks- och skogsmaskiner	totalt	26800	27700	0	4400
8342	Anläggningsmaskinförare m.fl.	totalt	29900	30800	105	0
8343	Kranförare m.fl.	totalt	35600	36200	0	0
8344	Truckförare	totalt	28200	30000	100	11600
8350	Matroser och jungmän m.fl.	totalt	30300	31700	0	910
9111	Städare	totalt	22400	23100	96	83000
9119	Övrig hemservicepersonal m.fl.	totalt	20000	20200	93	0
9120	Bilrekonditionerare, fönsterputsare och övriga rengöringsarbetare	totalt	24000	25100	106	6400
9210	Bärplockare och plantörer m.fl.	totalt	23100	23600	90	0
9310	Grovarbetare inom bygg och anläggning	totalt	29000	29200	90	0
9320	Handpaketerare och andra fabriksarbetare	totalt	24900	26200	97	9100
9331	Hamnarbetare	totalt	31400	33500	0	0
9332	Ramppersonal, flyttkarlar och varupåfyllare m.fl.	totalt	23900	25100	94	0
9411	Pizzabagare m.fl.	totalt	0	0	0	0
9412	Restaurang- och köksbiträden m.fl.	totalt	21600	23200	97	77700
9413	Kafé- och konditoribiträden	totalt	20800	21300	96	0
9520	Torg- och marknadsförsäljare	totalt	0	0	0	0
9610	Renhållnings- och återvinningsarbetare	totalt	26300	27200	98	8800
9621	Reklamutdelare och tidningsdistributörer	totalt	26200	28500	100	5000
9622	Vaktmästare m.fl.	totalt	24600	25100	96	6700
9629	Övriga servicearbetare	totalt	21300	21800	101	25400
0001	Övriga yrken	totalt	0	0	0	0
0002	Yrke okänt	totalt	0	0	0	0

Noter



VÅGAR TILL
JÄMSTÄLLDA
LÖNER INOM
ARBETAR-
KLASSEN

- 1 Historikern Yvonne Hirdmans bok *Med klungen tunga. LO och genusordningen* (2002) utgör avstamp för min förståelse av den mycket komplexa frågan om jämställdhetsfrågans hantering i den svenska arbetarrörelsens historia.
- 2 LO (2016). Gemensamma långsiktiga mål för tre kongressperioder (sidorna 6-7). [http://www.lo.se/home/lo/res.nsf/vRes/lo_1366026587231_langsiktiga_avtalsmal_.pdf/\\$File/Langsiktiga_avtalsmal.pdf](http://www.lo.se/home/lo/res.nsf/vRes/lo_1366026587231_langsiktiga_avtalsmal_.pdf/$File/Langsiktiga_avtalsmal.pdf)
- 3 Medlingsinstitutet (2017). Avtalsrörelsen och lönebildningen 2016. Medlingsinstitutets årsrapport. http://www.mi.se/files/PDF-er/att_bestalla/arsrapporter/AR16_ny.pdf
- 4 LO (2018). Lönerapport 2017. Löner och löneutveckling år 1913-2016 efter klass och kön. (Författare: Mats Larsson, Arbetslivsenheten). [http://www.lo.se/home/lo/res.nsf/vRes/lo_fakta_1366027478784_lonerapport2017_.pdf/\\$File/Lonerapport2017.pdf](http://www.lo.se/home/lo/res.nsf/vRes/lo_fakta_1366027478784_lonerapport2017_.pdf/$File/Lonerapport2017.pdf)
- 5 Se föregående not.
- 6 http://www.lo.se/start/nyheter/ingen_lo_samordning_under_avtalsrorelsen_2016
- 7 SCB. Genomsnittlig månadslön, kronor efter region, sektor, Yrke (SSYK 2012), kön och år. Data hämtade 20 december 2018. http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__AM__AM0110__AM0110A/LonYrkeRegion4A/?rxid=a0b23d8a-240d-4b2a-9bca-2202a9c23b58
- 8 SCB. Kvinnors lön i procent av mäns lön efter sektor 1992-2017. Tabell hämtad 20 december 2018. <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/arbetsmarknad/loner-och-arbetskostnader/lonestrukturstatistik-hela-ekonomin/pong/tabell-och-diagram/kvinnors-lon-i-procent-av-mans-lon-efter-sektor/>
- 9 Månadslönen för respektive kön är "standardvägd" med avseende på skillnader i ålder, utbildning, arbetstid och sektor mellan kvinnor och män. SCB förklarar: "Dessa faktorer antas påverka lönen. Beräkningen görs för att ta hänsyn till kvinnors och mäns olika fördelningar på dessa variabler. Detta innebär att genomsnittlig månadslön beräknas för varje grupp. Som vikt har totala antalet anställda inom varje grupp använts. Gruppen bildas av kombinationer av åldersgrupper (4 st.), utbildningsgrupper (2 st.), arbetstidsgrupper (2 st.) och sektorsgrupper (2 st.) inom varje yrkesgrupp (SSYK på 3-siffernivå) vilket innebär att totalen blir standardvägd på yrkesgrupp." (under Definitioner och förklaringar till tabellen).
- 10 LO (2018). Lönerapport 2018. Löner och löneutveckling år 1913-2017 efter klass och kön. (Författare: Mats Larsson, Arbetslivsenheten). http://www.lo.se/start/lo_fakta/lonerapport_ar_2018
- 11 LO (2014). Lönerapport 2014. Löner och löneutveckling år 1913-2013 efter klass och kön. (Författare: Mats Larsson, Arbetslivsenheten). [http://www.lo.se/home/lo/res.nsf/vRes/lo_fakta_1366027478784_lonerapport2014_.pdf/\\$File/Lonerapport2014.pdf](http://www.lo.se/home/lo/res.nsf/vRes/lo_fakta_1366027478784_lonerapport2014_.pdf/$File/Lonerapport2014.pdf)
LO (2016). Lönerapport 2016. Löner och löneutveckling år 1913-2015 efter klass och kön. (Författare: Mats Larsson, Arbetslivsenheten). [www.lo.se/home/lo/res.nsf/vRes/lo_fakta_1366027478784_lonerapport2016_.pdf/\\$File/Lonerapport2016.pdf](http://www.lo.se/home/lo/res.nsf/vRes/lo_fakta_1366027478784_lonerapport2016_.pdf/$File/Lonerapport2016.pdf)
- 12 Kommunal (2018). Alla yrkesgrupper vann på usk-satsningen. <https://www.kommunal.se/nyhet/alla-yrkesgrupper-vann-pa-usk-satsningen>
- 13 Ahrne, Göran, Stöber, Niels & Thaning, Max (2018). Klasstrukturen i Sverige. Katalys rapport nr 59. <https://www.katalys.org/wp-content/uploads/2018/06/No-20.-Klasstrukturen-i-Sverige.pdf>
- 14 I de fall där uppgift om månadslön för ett yrke saknas har jag istället använt uppgift om grundlön.
- 15 Med lönekostnadsökning menas här de samlade löneökningarna jämfört med utgångsläget före lönelöftet, inklusive tillkommande ökning av sociala avgifter (31 procent av bruttolöneökningen). Tillkommande och varierande kostnader för avtalspensioner bortses här från.
- 16 Medlingsinstitutet (2017). Löneskillnaden mellan kvinnor och män 2017. http://www.mi.se/files/PDF-er/att_bestalla/lonestrukturstatistik-hela-ekonomin/pong/tabell-och-diagram/kvinnors-lon-i-procent-av-mans-lon-efter-sektor/
- 17 Medlingsinstitutet (2017). Löneskillnaden mellan kvinnor och män 2017. http://www.mi.se/files/PDF-er/att_bestalla/lonestrukturstatistik-hela-ekonomin/pong/tabell-och-diagram/kvinnors-lon-i-procent-av-mans-lon-efter-sektor/ Se särskilt resonemanget på sidan 12.

- 17** Medlingsinstitutet (2017). Löneskillnaden mellan kvinnor och män 2017. http://www.mi.se/files/PDF-er/att_bestalla/loneskilnader/skillnaden17.pdf Se särskilt resonemanget i avsnitt 3.1.
- 18** Calmfors, Lars (2019). Industrins lönenormering kan och bör reformeras, 6F Fackförbund i samverkan, Lönebildning för jämlikhet nr 4. https://www.katalys.org/wp-content/uploads/2018/10/6F_Rapport-4_Calmfors.pdf
- 19** Arbetsvärlden (2017). Historikern: Märket kommer bli "industri plus", 31 mars. Tillgänglig via: <https://www.arbetsvarlden.se/historikern-market-kommer-bli-industri-plus/>
Arbetsvärlden (2018). Medlingsinstitutet: Märket låser inte yrkens relativa lönenivåer, 2 oktober. <https://www.arbetsvarlden.se/medlingsinstitutet-market-inget-hinder-for-jamstallda-loner/>